

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dn. 26.11.2010r.

RKT-430-3/10/SB

Decyzja nr RKT-40/2010

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej

-w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

I. Na podstawie art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **nakłada się** na Bank Spółdzielczy w Wodzisławiu Śląskim **karę pieniężną** w wysokości 24 920 zł (słownie: dwudziestu czterech tysięcy dziewięciuset dwudziestu złotych), co stanowi równowartość 6065,9 euro, tj. 9,7 euro **za każdy dzień zwłoki** w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr RKT-92/2008 z dnia 19.12.2008r. w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poczynając od dnia 14.03.2009r. do dnia 26.11.2010r., płatną do budżetu państwa.

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Bank Spółdzielczy w Wodzisławiu Śląskim, kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej oraz zobowiązuje się tego przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 28 zł (słownie: dwudziestu ośmiu złotych), w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydana została w dniu 19.12.2008r. decyzja nr RKT-92/2008 nakazująca Bankowi Spółdzielczemu w Wodzisławiu Śl. zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uwzględniając fakt, że od daty uprawomocnienia się decyzji upłynął okres umożliwiający jej wykonanie, Prezes Urzędu wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie, czy decyzja została wykonana, czy też ewentualnie ma miejsce naruszenie przepisów ustawy, uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej w drodze decyzji, o której mowa w art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i

konsumentów. Na podstawie dokonanych ustaleń stwierdzone zostało, iż istnieją podstawy do wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia ww. kary pieniężnej.

Z uwagi na ustalenia poczynione w ramach powyższego postępowania, w dniu 13.04.2010r. postanowieniem nr 1 (dowód: karta nr 1) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na Bank Spółdzielczy w Wodzisławiu Śl. kary pieniężnej z powodu zwłoki w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu nr RKT-92/2008 z dnia 19.12.2008r. nakazującej zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W dniu wszczęcia postępowania, postanowieniem nr 2, zaliczono w poczet dowodów dokumenty zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym w sprawie prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności (dowód: karty nr 5-85).

Ustosunkowując się do wszczęcia postępowania przedsiębiorca wyjaśnił, co następuje (dowód: karta nr 99): Bank poinformował, iż przeprowadził procedurę mającą na celu poinformowanie konsumentów, których umowy kredytu w dniu uprawomocnienia się ww. decyzji nadal były realizowane, o zmianie warunków realizacji tychże umów. W powyższym celu Bank sporządził wzór aneksu do umów, który wprowadzał zmiany umowy w celu usunięcia wszystkich naruszeń wskazanych w decyzji nr RKT-92/2008. Treść aneksu zawiera tylko i wyłącznie postanowienia zmierzające do usunięcia naruszeń wskazanych przez Prezesa Urzędu. Podpisany przez Zarząd Banku aneks został w dwóch egzemplarzach przesłany do każdego konsumenta, którego umowa była realizowana w dniu uprawomocnienia się decyzji oraz w dniu wysłania aneksu. Wraz z aneksami przesłano konsumentom pisma przewodnie, które zawierały informacje o celu podpisania aneksów, oraz kopertę zwrotną. Wszystkie aneksy zostały wysłane w dniach 10-11.05.2010r. (dowód: karta nr 99).

Pismem z dnia 16.08.2010r. (dowód: karta nr 111) zawiadomiono przedsiębiorcę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

W punkcie I sentencji decyzji nr RKT-92/2008 z dnia 19.12.2008r. Prezes Urzędu uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne działanie Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu Śl., polegające na:

1. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez zredagowanie treści umów kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne oraz Regulaminie udzielania kredytów detalicznych osobom fizycznym, w sposób naruszający ustawę z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.), z uwagi na brak informacji o:

- a) wszystkich skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta, o czym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, tj. o obowiązku Banku rozliczenia wcześniejszej spłaty kredytu w terminie 14 dni,
- b) wszystkich skutkach uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłaty kredytu zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim, tj. o obowiązku wezwania konsumenta do zapłaty zaległych rat lub części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy,

2. stosowaniu w zawieranych z konsumentami umowach kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne oraz Regulaminie udzielania kredytów detalicznych osobom fizycznym postanowień, wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) o treści:

- a) „(...) *Informacje o wysokości obowiązującego oprocentowania wywieszone są na tablicy ogłoszeń*”,
„*Aktualne stawki oprocentowania są wywieszone w Banku na tablicy ogłoszeń*”,

- b) *„Kredytobiorca jest zobowiązany w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: innych okolicznościach mających istotny wpływ na jego stan majątkowy i finansowy, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku niespełnienia tych warunków”*,
„Kredytobiorca zobowiązany jest w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: innych okolicznościach mających istotny wpływ na jego stan majątkowy i finansowy”,
- c) Uchwała Nr 14/2006 Zarządu Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu Śl. z dnia 8 marca 2006r. stanowi, iż *„Uznać kredyt za spłacony, jeżeli nadpłata lub niedopłata jest nie wyższa niż 10,00 zł”*,
- d) *„Spory mogące powstać z niniejszej Umowy będą rozstrzygane przez Sąd właściwy dla siedziby Banku”*.

Prezes Urzędu nakazał również zaniechanie stosowania ww. praktyk (dowód: karty nr 5-16). Przedmiotowa decyzja została przedsiębiorcy doręczona w dniu 29.12.2008r. Z uwagi na fakt, iż przedsiębiorca nie wniósł od niej odwołania, uprawomocniła się w dniu 13.01.2009r.

W celu ustalenia, czy przedsiębiorca wykonał nakaz określony w ww. decyzji, przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające. W kierowanych do Spółki pismach zadawane były bezpośrednie pytania dotyczące wykonania nakazu określonego w pkt. I sentencji decyzji nr RKT-92/2008. Prezes Urzędu zwracał się o przedstawienie zmienionego wzorca umowy kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne oraz Regulaminu udzielania kredytów detalicznych osób fizycznych. Prezes Urzędu kierował pytania mające na celu ustalenie, czy konsumenci, których umowy kredytu w dniu uprawomocnienia się ww. decyzji były nadal realizowane zostali poinformowani o zmianie warunków realizowanych umów (dowód: karty 68, 82).

W piśmie z dnia 7.09.2009r. przedsiębiorca wyjaśnił, iż nowy Regulamin i nowy wzór umowy kredytowej został wprowadzony do użytku z dniem 20.10.2008r. Dodatkowo stwierdził, iż w celu wykorzystania wszystkich druków część z pracowników nadal stosowała zakwestionowane wzorce. Przeprowadzona w styczniu 2009r. kontrola wewnętrzna stwierdziła, iż wcześniej były stosowane różne wzorce umów. Dlatego za faktyczną datę przyjęcia do użytku nowych wzorców umów kredytowych Bank przyjął datę 20.01.2009r. (dowód: karta nr 18).

Przedsiębiorca poinformował również, iż uchwałą nr 59/2008 Zarząd Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu Śl. z dnia 16 października 2008r. uchylił uchwałę nr 14/2006 z dnia 8 marca 2006r. (dowód: karta nr 35).

W trakcie postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr RKT-92/2008 przedsiębiorca przedstawił zmienione wzorce umów, które były stosowane przy zawieraniu umów z konsumentami od dnia 20.10.2008r. W związku z tym w ww. decyzji dokonano oceny postanowień warunków umów zawartych we wzorcach umów ocenionych we wszczęciu postępowania, a także dostarczonych w trakcie postępowania zakończonego wydaniem ww. decyzji.

W uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w punkcie I.1.a sentencji decyzji nr RKT-92/2008 stwierdzone zostało, co następuje:

§ 1 pkt 7 umowy kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne ocenionej we wszczęciu postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr RKT-92/2008 – zwanej dalej umową - stanowił, iż *„Kredytobiorca ma prawo do wcześniejszej spłaty kredytu. W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu, Bank pobiera odsetki za faktyczny okres korzystania z kredytu”*.

§ 23 pkt 1, 2 i 3 Regulaminu udzielania kredytów detalicznych osobom fizycznym ocenionego we wszczęciu postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr RKT-92/2008 – zwanego dalej Regulaminem - stanowił, iż *„Kredytobiorca ma prawo do wcześniejszej spłaty kredytu. W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu, Bank pobiera odsetki tylko za faktyczny okres korzystania z kredytu. Za wcześniejszą spłatę kredytu nie pobiera się prowizji rekompensacyjnej”*.

§ 24 Pkt 1 Regulaminu stanowił, iż „*Za datę spłaty raty uznaje się datę wpływu środków do Banku, na rachunek wskazany w Umowie kredytu*”.

W trakcie prowadzenia postępowania z dniem 20.10.2008r. zostały wprowadzone do stosowania nowe wzorce, które zawierały postanowienia:

§ 1 pkt 8 nowej umowy kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne – zwanej dalej nową umową - stanowił, iż „*W ciągu 14 dni Bank dokona ostatecznego rozliczenia kredytu, a w przypadku ewentualnej niedopłaty bądź nadpłaty odsetek i kapitału ustali sposób i termin ich uregulowania*”.

§ 29 pkt 2 nowego Regulaminu udzielania kredytów detalicznych osobom fizycznym – zwanego dalej nowym Regulaminem - stanowił, iż „*W ciągu 14 dni, Bank dokona ostatecznego rozliczenia kredytu, a w przypadku ewentualnej niedopłaty bądź nadpłaty odsetek i kapitału ustali sposób i termin ich uregulowania bądź zwrotu*”.

Prezes Urzędu dokonując oceny zakresu wprowadzonych zmian w decyzji nr RKT-92/2008 stwierdził, co następuje: Analiza treści nowego wzorca umowy wykazała, iż konsument nadal nie jest informowany o swoich prawach zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim. Wprowadzenie przez ustawodawcę obowiązku rozliczenia w oznaczonym terminie ma niewątpliwie na celu ochronę interesów konsumenta, gdyż mobilizuje kredytodawcę do zwrotu należnej konsumentowi części świadczenia w stosunkowo krótkim terminie. Natomiast z treści nowego postanowienia wynika jedynie, iż w przedmiotowym terminie Bank ustali sposób i dodatkowy termin do dokonania rozliczenia. Tym samym zostało uznane, iż konsumenci nie są w sposób zgodny z ustawą informowani o obowiązkach Banku (dowód: karta nr 8).

W uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w punkcie I.1.b sentencji decyzji nr RKT-92/2008 stwierdzone zostało, co następuje:

Zgodnie z § 9 pkt 1.1 umowy „*Bank może wypowiedzieć Umowę kredytu w całości lub części z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia z powodu: niespłacenia w terminie należności z tytułu udzielonego kredytu (w razie zwłoki z dwoma pełnymi ratami kredytu)*”.

Zgodnie z § 2 pkt 12 Regulaminu, przez okres wypowiedzenia kredytu należy rozumieć okres liczony od następnego dnia po doręczeniu oświadczenia o wypowiedzeniu kredytu do daty wymagalności kredytu lub jego części.

§ 27 pkt 2.1 Regulaminu stanowił, iż „*Bank może wypowiedzieć Umowę kredytu w całości lub części z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia z powodu: niespłacenia w terminie dwóch pełnych rat kredytu*”.

§ 8 pkt 1 nowej umowy stanowił, iż „*W przypadku nie spłacenia w terminie określonym w niniejszej umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności Bank może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy nie może być krótszy niż 30 dni*”.

Dokonując oceny podjętych przez przedsiębiorcę działań Prezes Urzędu w decyzji nr RKT-92/2008 stwierdził, iż nawet przyjmując, iż nowy wzór umowy nie narusza obowiązku informacyjnego wynikającego z ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie objętym przedmiotową praktyką, Bank nie udokumentował zaprzestania stosowania zakwestionowanej praktyki. Stwierdzone zostało, iż Bank dostarczając nowy wzorzec umowy i nowy Regulamin w żaden sposób nie wyjaśnił, czy podjął działania mające na celu usunięcie skutków jej stosowania. Przedsiębiorca nie wykazał, iż podjął działania mające na celu uzupełnienie realizowanych umów o wymagane przez ustawę o kredycie konsumenckim informacje (dowód: karta nr 9).

Zakwestionowane w punkcie I.2.a sentencji decyzji nr RKT-92/2008 postanowienia:

§ 4 pkt 2 umowy stanowił, iż: „*(...) Informacje o wysokości obowiązującego oprocentowania wywieszone są na tablicy ogłoszeń*”.

§ 12. 7 Regulaminu stanowił, iż „*Aktualne stawki oprocentowania są wywieszone w Banku na tablicy ogłoszeń*”.

§ 4 pkt 2 nowej umowy stanowił, iż „Zmiana wysokości oprocentowania następuje z dniem wejścia w życie Uchwały Zarządu Banku w tej sprawie. Informacje o wysokości obowiązującego oprocentowania wywieszane są na tablicy ogłoszeń. Ponadto Bank powiadomi Kredytobiorcę o zmianie oprocentowania listem zwykłym przesyłając nowy harmonogram spłat”.

W uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w punkcie I.2.a sentencji decyzji stwierdzone zostało, iż nie można go uznać za zgodne z przepisami prawa oraz dobrymi obyczajami. Faktycznie z treści postanowienia zawartego w nowym wzorcu umowy o kredyt konsumencki wynika, iż konsumenci będą otrzymywać bezpośrednio nowy harmonogram spłat. Jednak w przedmiotowym przypadku nadal konsumenci są informowani o zaistniałej sytuacji, a nie o planowanym wprowadzeniu nowych stawek, co umożliwiłoby konsumentom dokonanie oceny korzyści jakie wiązałyby się z odstąpieniem od umów, i z wcześniejszym spłaceniem kredytów w oparciu o obowiązujące warunki do czasu wprowadzenia nowych stawek stóp procentowych (dowód: karta nr 11).

W uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w punkcie I.2.b sentencji decyzji nr RKT-92/2008 stwierdzone zostało, co następuje:

§ 8 pkt 1 ppkt 4 umowy stanowił, iż „Kredytobiorca jest zobowiązany w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: innych okolicznościach mających istotny wpływ na jego stan majątkowy i finansowy, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku niespełnienia tych warunków”.

§ 25 pkt 1 ppkt 2 Regulaminu stanowił, iż „Kredytobiorca zobowiązany jest w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: innych okolicznościach mających istotny wpływ na jego stan majątkowy i finansowy”.

§ 7 pkt 1 ppkt 1 i 2 nowej umowy stanowił, iż „Kredytobiorca jest zobowiązany w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: każdorazowej zmianie swoich danych osobowych oraz adresu lub miejsca pracy, wszczęciu przeciwko niemu sądowych lub administracyjnych postępowań egzekucyjnych”.

§ 25 pkt 1 ppkt 1 nowego Regulaminu stanowił, iż „Kredytobiorca zobowiązany jest w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o: każdorazowej zmianie swoich danych osobowych oraz adresu lub miejsca pracy”.

W przedmiotowej decyzji Prezes Urzędu stwierdził, iż Bank dostarczając nowe wzorce umów w żaden sposób nie wyjaśnił, czy podjął działania mające na celu usunięcie skutków stosowania przedmiotowej praktyki. Przedsiębiorca nie udokumentował, iż podjął działania mające na celu usunięcie z treści realizowanych umów zakwestionowanych postanowień (dowód: karta nr 12).

W punkcie I.2.c. sentencji decyzji zakwestionowana została treść Uchwały Nr 14/2006 Zarządu Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu Śl. z dnia 8 marca 2006r., która stanowiła, iż „Uznać kredyt za spłacony, jeżeli nadpłata lub niedopłata jest nie wyższa niż 10,00 zł”.

W trakcie postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr RKT-92/2008 dokonano zmiany treści postanowień warunków wzorców umów, w taki sposób, iż do nowych wzorców umów zostały wprowadzone postanowienia:

§ 29 pkt 2 nowego Regulaminu stanowił, iż „W ciągu 14 dni, Bank dokona ostatecznego rozliczenia kredytu, a w przypadku ewentualnej niedopłaty bądź nadpłaty odsetki i kapitału ustali sposób i termin ich uregulowania bądź zwrotu”.

§ 1 pkt 8 nowej umowy stanowił, iż „W ciągu 14 dni Bank dokona ostatecznego rozliczenia kredytu, a w przypadku ewentualnej niedopłaty bądź nadpłaty odsetek i kapitału ustali sposób i termin ich uregulowania”.

W decyzji nr RKT-92/2008 Prezes Urzędu stwierdził, że Bank nie poinformował konsumentów, iż ww. uchwała przestała obowiązywać w związku, z czym Prezes Urzędu w ww. decyzji nie mógł założyć, iż zakwestionowane postanowienie uchwały przestało obowiązywać. Biorąc pod uwagę powyższe, brak było podstaw do uznania, iż Bank zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki (dowód: karta nr 13).

W sprawie praktyki określonej w punkcie I.2.d sentencji decyzji nr RKT-92/2008 stwierdzone zostało, co następuje: § 15 umowy stanowił, iż „Spory mogące powstać z niniejszej Umowy będą rozstrzygane przez Sąd właściwy dla siedziby Banku”. W wyniku zmiany treści wzorca umowy powyższe postanowienie przyjęło treść: § 14 nowej umowy stanowił, iż „Spory mogące powstać z niniejszej Umowy będą rozstrzygane przez Sąd właściwy dla siedziby Banku, lub zgodnie z miejscem zamieszkania Kredytobiorcy”. Prezes Urzędu stwierdził, iż Bank dostarczając nowe wzorce umów w żaden sposób nie wyjaśnił, czy podjął działania mające na celu usunięcie skutków stosowania przedmiotowej praktyki. Przedsiębiorca nie wykazał, iż podjął działania mające na celu usunięcie z treści realizowanych umów zakwestionowanych postanowień (dowód: karta nr 13).

W ramach przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż w dniach 10-11.05.2010r. do każdego klienta, którego umowa była realizowana w dniu uprawomocnienia się decyzji nr RKT-92/2008 oraz w dniu wysłania aneksu, przesłano pismo wraz z aneksem do umowy oraz kopertę zwrotną (dowód: karta nr 99).

Konsumenci byli informowani, iż: „W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Katowicach z dnia 19.12.2008r. (decyzja nr RKT-92/2008) stwierdzającą, iż niektóre postanowienia zawartej z Panią/Panem umowy kredytu gotówkowego w złotych naruszają zbiorowe interesy konsumentów, przesyłamy Pani/Panu dwa podpisane przez Zarząd Banku egzemplarze aneksu do umowy. Niniejszy aneks zawiera tylko i wyłącznie takie postanowienia, które mają na celu ochronę Pani/Pana jako konsumenta.

Jednocześnie zapewniamy, że warunki finansowe udzielonego kredytu pozostają bez zmian, a podpisanie aneksu nie niesie za sobą żadnych dodatkowych kosztów dla Pani/Pana.

Pragniemy poinformować, iż podpisanie niniejszego aneksu nie jest obowiązkowe i należy do wyłącznej Pani/Pana decyzji. Zmiana treści umowy nastąpi z chwilą doręczenia Bankowi podpisanego przez Panią/Pana aneksu. W razie niepodpisania aneksu, umowa pozostanie bez zmian.

W przypadku podjęcia decyzji o podpisaniu nadesłanego aneksu prosimy o bezzwłoczne przekazanie jednego egzemplarza do Banku w dogodny dla Pani/Pana sposób:

- wysyłając pocztą i korzystając z załączonej koperty, lub

- dostarczając do dowolnej placówki Banku (adresy zostały podane na odwrocie niniejszego pisma)” (dowód: karta nr 107).

Do ww. pisma skierowanego do konsumentów dołączany był również: „Aneks z dnia .... do umowy kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne zawartej w dniu .... nr ...”, o następującej treści:

„Strony niniejszego aneksu postanawiają zmienić umowę kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne w ten sposób, że:

- 1. w § 1 pkt 7 dodaje się zdanie: „Bank zobowiązany jest rozliczyć się z Kredytobiorcą w terminie 14 dni od dnia dokonania spłaty kredytu”.*
- 2. w § 2 pkt 6 dodaje się zdanie: „Ponadto, nie później niż na 30 dni przed dniem wejścia w życie zmiany stawek opłat i prowizji, Bank zawiadomi Kredytobiorcę o mającej nastąpić zmianie listem zwykłym”.*
- 3. w § 4 pkt 2 dodaje się zdanie: „Ponadto, nie później niż na 30 dni przed dniem wejścia w życie zmiany wysokości oprocentowania, Bank zawiadomi Kredytobiorcę o mającej nastąpić zmianie listem zwykłym przesyłając nowy harmonogram spłat na ostatni podany Bankowi adres”.*
- 4. w § 8 pkt 1 skreśla się ppkt 4.*
- 5. w § 9 pkt 1 skreśla się ppkt 1.*
- 6. po § 9 pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: „Jeżeli Kredytobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, Bank może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu Kredytobiorcy listem zwykłym do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy nie może być krótszy niż 30 dni”.*

7. *skreśla się § 15*” (dowód: karta nr 100).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanej na podstawie art. 26 w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji. Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechania jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa ta w art. 24 ust. 2 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Na podstawie zgromadzonych informacji i dokumentów Prezes Urzędu stwierdził, iż przedsiębiorca po otrzymaniu decyzji nr RKT-92/2008 nie dokonał zmiany treści postanowień wzorców umów. Przyjęta przez Bank data 20.01.2009r. wprowadzenia do stosowania nowych wzorców umów wynikała z procesu ich wdrażania, który rozpoczął się 20.10.2008r. (dowód: karta nr 18).

Ponieważ wzorce umowne stosowane od 20.10.2008r. były ocenione w ww. decyzji pod kątem zgodności z przepisami prawa w zakresie wszczętego postępowania, Prezes Urzędu zwrócił się o zajęcie stanowiska w zakresie poczynionych ustaleń. W odpowiedzi na powyższe Bank nie przedstawił nowych wzorców umów o zmienionych kolejny raz postanowieniach w stosunku do umów ocenionych w decyzji nr RKT-92/2008 (dowód: karty nr 84, 85). Dlatego też Prezes Urzędu stwierdził, że aktualnie przedsiębiorca stosuje wzorce umów, których treść została już oceniona w decyzji nr RKT-92/2008.

Jak wynika z analizy przytoczonej w części ustalającej, umowy zawierane z konsumentami na dzień wydania ww. decyzji były niezgodne z przepisami prawa w zakresie określonym w punktach I.1.a i I.2.a sentencji decyzji nr RKT-92/2008. W pozostałym zakresie zmiany treści wzorca umowy oraz Regulaminu zostały uznane za wystarczające.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, a więc nie dokonanie zmiany postanowień wzorców umów w taki sposób, aby zawierane umowy nie naruszały przepisów prawa w sposób określony w decyzji nr RKT-92/2008, stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca nie wykonał nakazu zaniechania stosowania powyżej opisanych praktyk przez zaniechanie stosowania klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Dodatkowo zawierane umowy nadal nie zawierają wszystkich informacji wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim.

W decyzji nr RKT-92/2008 stwierdzone zostało, iż Bank nie udokumentował podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie skutków stosowania zakwestionowanych praktyk. W decyzji stwierdzone zostało, iż konsumenci, których dotyczyły niezgodne z przepisami prawa umowy powinni otrzymać informację o zmianie warunków umów. Prezes Urzędu stwierdził, iż niewystarczające jest dokonanie zmiany treści wzorców umów, konieczna jest zmiana treści realizowanych umów.

W części ustalającej opisane zostały działania przeprowadzone przez przedsiębiorcę mające na celu dostosowanie realizowanych umów do przepisów prawa. Z przedstawionych wyjaśnień wynika, iż w dniach 10-11.05.2010r. do każdego klienta, który zawarł umowę realizowaną w dniu uprawomocnienia się decyzji nr RKT-92/2008 oraz w dniu wysłania aneksu, przedsiębiorca wysłał aneksy do umów (dowód: karta nr 99).

Analiza treści wysłanych do konsumentów aneksów pod kątem zmiany konkretnych postanowień wykazała, iż w wyniku aneksowania umów zmianie uległy jedynie treści umów ocenionych przy wszczęciu postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr RKT-92/2008. Natomiast jak wynika ze wcześniejszej części decyzji zmiana treści wzorca umowy i Regulaminu wprowadzanych do stosowania od 20.10.2008r. nie mogła zostać uznana za dostosowującą warunki umowy do przepisów prawa w zakresie określonym w pkt. I.1.a i I.2.a sentencji decyzji nr RKT-92/2008, a tym samym umowy zawarte w oparciu o te wzorce umowne powinny również zostać zmienione.

Równocześnie w wyniku oceny zakresu zmian wprowadzonych aneksami umów stwierdzone zostało, co następuje: Dostarczone aneksy zmieniały jedynie umowy kredytu gotówkowego w złotych na cele konsumpcyjne, natomiast nie zmieniły postanowień Regulaminu udzielania kredytów detalicznych osobom fizycznym. Analiza treści aneksu wykazała, iż pomimo zmiany postanowień umowy, konsumenci zgodnie z § 25 pkt 1 ppkt 2 Regulaminie nadal zobowiązani są w okresie kredytowania do niezwłocznego informowania Banku o innych okolicznościach mających istotny wpływ na ich stan majątkowy i finansowy. Usunięcie tożsamego postanowienia z treści umów za pośrednictwem aneksu nie usunęło skutków pozostawienia tego postanowienia w Regulaminie. Tym samym zakres wprowadzonych za pośrednictwem aneksu zmian, należy uznać za niewystarczający.

Aneks nie odnosił się również do zakwestionowanej treści uchwały, która stanowiła, iż kredyt można uznać za spłacony, jeżeli nadpłata lub niedopłata jest nie wyższa niż 10,00 zł. W decyzji nr RKT-92/2008, w sposób jednoznaczny zostało stwierdzone, iż ponieważ przedsiębiorca nie przedstawił żadnych dokumentów, które świadczyłyby o poinformowaniu konsumentów, których ona dotyczyła, iż przestaje ich wiązać, nie można uznać, iż zaniechał on stosowania zakwestionowanych praktyk. Dlatego też zgodnie z ww. decyzją przedsiębiorca był zobowiązany do zmiany postanowień Regulaminu, a także do poinformowania, iż przestaje ich wiązać ww. uchwałą.

Dlatego też Prezes Urzędu uznał, iż zachodzą podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę kary z tytułu zwłoki w wykonaniu nakazu określonego w decyzji nr RKT-92/2008. Bank nie wprowadził do stosowania nowych wzorców umownych, których treści nie naruszałyby przepisów prawa w zakresie pkt. I.1.a i I.2.a sentencji decyzji nr RKT-92/2008. Dodatkowo nie podjął działań, które pozwoliłyby na usunięcie wszystkich skutków stosowania praktyk określonych w pkt. I sentencji ww. decyzji.

Z treści przytoczonych w części ustalającej niniejszej decyzji wynika, iż przedsiębiorca został w sposób jednoznaczny poinformowany o czynnościach, które powinien przedsięwziąć w celu wykonania nakazu zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w decyzji nr RKT-92/2008.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu uznał, że brak jest podstaw do odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, określonej w art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przyjmując zasadę, że kara ma spełniać funkcję zarówno prewencyjną, jak i represyjną. Wobec powyższego nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 107 tej ustawy za niewykonanie decyzji nr RKT-92/2008, jest uzasadnione.

Kara pieniężna powinna być nałożona w takiej wysokości, aby spełniała funkcję represyjną za naruszenie przepisów tej ustawy tj., aby była sankcją finansową za zwłokę w wykonaniu decyzji. Ponadto kara pieniężna powinna pełnić funkcję prewencyjną tj. zapobiec naruszeniu w przyszłości przez tego przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy wyznaczeniu początku terminu naliczania kary przyjęta została następująca metodologia. Prezes Urzędu uznał, iż okres dwóch miesięcy jest okresem, który powinien być wystarczyc przedsiębiorcy na dokonanie zmiany zakwestionowanych praktyk od dnia uprawomocnienia się decyzji nr RKT-92/2008, tj. 13.01.2009r. Tym samym Prezes Urzędu, jako pierwszy dzień opóźnienia w wykonaniu decyzji, przyjął 14.03.2009r.

Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. W związku z powyższym Prezes Urzędu wyliczając wysokość kary uwzględnił działania podjęte przez przedsiębiorcę w związku z wszczęciem niniejszego postępowania. W przedmiotowym przypadku określając wysokość kary za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wzięto pod uwagę fakt, iż przedsiębiorca nie zaniechał stosowania wszystkich praktyk również po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary z tytułu zwłoki w wykonaniu decyzji nakazującej zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Jak opisano w części ustalającej niniejszej decyzji przedsiębiorca otrzymał jednoznaczne informacje, o działaniach jakie powinien przedsięwziąć w celu wykonania nakazu zaniechania stosowania praktyk oraz usunięcia skutków stosowania tych praktyk. Ze względu na fakt, iż Bank nie zastosował się do przedmiotowych sugestii po uprawomocnieniu się decyzji, a po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary podjął działania, które tylko w części usunęły skutki stosowanych praktyk, Prezes Urzędu uznał za konieczne nałożenie na przedsiębiorcy kary o wyższej wartości niż kara nałożona decyzją nr RKT-92/2008. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, w opinii Prezesa Urzędu dopiero nałożenie wyższej kary będzie spełniało funkcję represyjną oraz prewencyjną.

Zgodnie z art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanej na podstawie art. 26 w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji. W przedmiotowym przypadku wysokość kary została określona na kwotę 9,7 euro za każdy dzień zwłoki, co stanowi jedynie 0,097% kary maksymalnej.

Dlatego też, Prezes Urzędu określając wysokość kary uznał, iż celowym jest nałożenie na przedsiębiorcę kary wynoszącej 24 920 zł (słownie: dwudziestu czterech tysięcy dziewięciuset dwudziestu złotych), co stanowi równowartość 6065,9 euro, tj. 9,7 euro **za każdy dzień zwłoki** poczynając od dnia 14.03.2009r. do dnia 26.11.2010r.

Wartość euro przeliczono według zasady wskazanej w art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. wg kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego, poprzedzającego rok nałożenia kary, czyli 31 grudnia 2009r., który w tym dniu wynosił 4,1082 zł.

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak w punkcie I sentencji decyzji .

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko przedsiębiorcy w sprawie nałożenia kary pieniężnej, zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania w punkcie I decyzji stwierdzone zostało naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla Prezesa Urzędu są wydatki w wysokości 28 zł związane z korespondencją prowadzoną z przedsiębiorcą. W związku z

powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 28 zł (słownie: dwudziestu ośmiu złotych).

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak w punkcie II sentencji decyzji .

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Na podstawie art. 264 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania. Powyższą kwotę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie II niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479³² § 1 i § 2 kodeksu postępowania cywilnego, przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów w
Katowicach
Maciej Fragsztajn